

පාලි මජ්ඣිමනිකාය සහ චීන මධ්‍යම ආගමය පිළිබඳ තුලනාත්මක අධ්‍යයනයක්

කැලණිය විශ්වවිද්‍යාලයේ මානවශාස්ත්‍ර පීඨයේ බෞද්ධ
දර්ශනය පිළිබඳ දර්ශන විශාරද උපාධිය සඳහා ඉදිරිපත් කරන
පර්යේෂණ නිබන්ධය

2012- ජූලි

ප්‍රවේශ අංකය:	762
වර්ග අංකය:	

නාමච්ඡින්නේ විමලඤ්ඤාණ හිමි

ශිෂ්‍ය අංකය: FGS/04/01/10/2009/01

ජ්‍යෙෂ්ඨ කථිකාචාර්ය

පාලි හා බෞද්ධ අධ්‍යයන අංශය

කැලණිය විශ්වවිද්‍යාලය

සාරාංශය

ථෙරවාදීනගේ පාලි ත්‍රිපිටකයෙහි සූත්‍ර පිටකයට අයත් මජ්ඣිමනිකායත්, සර්වාස්තිවාද නිකායේ සූත්‍ර පිටකයට අයත් සංස්කෘත බසින් ලියා තිබී පසුව චීන භාෂාවට පරිවර්තනය කරන ලද චීන මධ්‍යම ආගමයත් අතර පවත්නා සම විෂමතා තුලනාත්මක ව අධ්‍යයනය කිරීම මෙම පර්යේෂණ නිබන්ධයෙහි මූලික අරමුණ විය. බුද්ධ ජයන්ති ත්‍රිපිටක ග්‍රන්ථ මාලාව යටතේ මුද්‍රණය කරන ලද පාලි මජ්ඣිමනිකායේ එන සූත්‍ර 152 ත්, ආර්ය සංඝදේව හිමියන් ප්‍රමුඛ භාරතීය සහ මධ්‍යාසියානු භික්ෂූන් විසින් අවස්ථා කිහිපයක දී චීන භාෂාවට පරිවර්තන කරන ලදුව හුං ෂියෑං හිමියන් විසින් අවසන් වරට සංස්කරණය කරන ලද චීන මධ්‍යම ආගමයට අයත් සූත්‍ර 99 කුත්, මෙම පර්යේෂණය සඳහා මූලාශ්‍රය කරගෙන ඇත. පාලි සහ චීන මූලාශ්‍රද්වයට අයත් සූත්‍ර තෝරාගෙන මූලික බෞද්ධ ඉගැන්වීම් සමග විමර්ශනාත්මකව අධ්‍යයනය කරමින් ඒවායෙහි පවත්නා සම විෂමතා ද, එයට බලපාන ලද හේතු සාධක ද, එයින් මතු වන ගැටලු සහ නව සංකල්ප ද මෙහි දී සාකච්ඡා කෙරිණි.

පරිච්ඡේද හතකින් සමන්විත මෙම පර්යේෂණ නිබන්ධයෙහි පළමු පරිච්ඡේදය මගින් මූලාශ්‍රය දෙකෙහි සූත්‍ර සංග්‍රහය පිලිබඳ ඓතිහාසික තොරතුරු, සූත්‍ර පරිවර්තනය කිරීම සහ එක් එක් මූලාශ්‍රයෙහි අනන්‍යතාවට අදාළ තොරතුරු විමර්ශනය කෙරෙයි. දෙවැනි පරිච්ඡේදය යටතේ මූලාශ්‍රද්වයට අයත් සූත්‍ර සම්පාදනය සහ වර්ගීකරණය, සූත්‍ර සංග්‍රහයෙහි පවත්නා අන්‍යෝන්‍ය සම්බන්ධය මෙන්ම අසමානතා ද ඒ කෙරෙහි බලපාන ලද හේතු සාධක ද, ඒ තුළින් මතු වන ගැටලු ද, සාකච්ඡා වේ. මූලික බෞද්ධ සංකල්ප සීල, සමාධි සහ ප්‍රඥා යන මාතෘකා යටතේ තෙවැනි පරිච්ඡේදයෙන් ඉදිරිපත් කෙරිණි. මූලාශ්‍රය දෙකෙහි අන්තර්ගත මූලික බෞද්ධ ඉගැන්වීම් මෙන්ම සම විෂමතා ද, ඒ කෙරෙහි බලපාන ලද සාධක ද එහි අන්තර්ගත වේ. සිවුවැනි පරිච්ඡේදයේ දී බුද්ධ චරිතය සම්බන්ධ සිදුවීම් සාකච්ඡා වේ. බුද්ධත්වය සඳහා නියත විවරණ ලැබීමේ සිට සිද්ධාර්ථ කුමාරෝත්පත්තිය දක්වාත්, කුමාර ජීවිතයේ සිට බුද්ධත්වය දක්වාත්, බුද්ධත්වයේ සිට පරිනිර්වාණය දක්වාත්, යන කාලවකවානු තුන නියෝජනය වන පරිදි බුදු සිරිත වාර්තා වන අයුරුත් එහි පවත්නා සම විෂමතාත්, ඒ කෙරෙහි බලපාන ලද සාධකත් විමර්ශනය කෙරෙයි. පස්වන පරිච්ඡේදය යටතේ භික්ෂු විනය ප්‍රඥප්තීන්ට අදාළ මූලික ඉගැන්වීම් වන සප්තාධිකරණ සමථ, භික්ෂු දිනවරියාව, වස් සමාදානය සහ නිසීදනය පරිහරණය කිරීම වැනි තොරතුරු ඉදිරිපත් කරමින් ඒවායේ පවත්නා සම විෂමතා ද අධ්‍යයනය කෙරෙයි. මූලාශ්‍රය දෙකෙහි අන්තර්ගත අධ්‍යයනයට අදාළ සූත්‍රවල දැක්වෙන ගාථා සංග්‍රහ කොට ඇති අයුරු ද, ඒවායේ අර්ථ විවරණ, පද මෙන්ම ජේලි සංඛ්‍යාව ද, ඒවායේ පවත්නා අසමානතා ද, ඊට හේතු ද හයවන පරිච්ඡේදයෙන් ඉදිරිපත් කොට ඇත. හත්වන පරිච්ඡේද මගින් මූලාශ්‍රය දෙකෙහි සූත්‍ර සංග්‍රහය, අන්තර්ගත මූලික බෞද්ධ ඉගැන්වීම් සහ සෙසු තොරතුරු විග්‍රහ කිරීමෙන් මතු වන ථෙරවාද සහ සර්වාස්තිවාද නිකායද්වයට අයත් සුවිශේෂ ලක්ෂණ සාකච්ඡා කොට ඇත.

මුඛ්‍ය පද: පාලි මජ්ඣිමනිකාය, චීන මධ්‍යමාගමය, ථෙරවාද නිකාය, සර්වාස්තිවාද නිකාය, සූත්‍ර සංග්‍රහය